

**«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ»
КЕАҚ
Ғылыми кеңес отырысында
13.05.2023 ж. № 10 хаттамамен
БЕКІТІЛДІ**

**D084 – «География»
білім беру бағдарламалары тобына
докторантураға түсушілерге арналған
емтихан бағдарламасы**

1. Жалпы ережелер.

1. Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) сәйкес жасалды.

2. Докторантураға түсу емтиханы эссе жазудан, докторантурада оқуға дайындығына тест тапсырудан (бұдан әрі – ОДТ), білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан және сұхбаттасудан тұрады.

Блогы	Балы
1. Эссе	10
2. Докторантурада оқуға дайындық тесті	30
3. Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан	40
4. Сұхбаттасу	20
Барлығы/ өту ұпайы	100/75

3. Түсу емтиханының ұзақтығы – 4 сағат, осы уақыт ішінде оқуға түсуші эссе жазады, докторантурада оқуға дайындық тестінен өтеді, электрондық емтихан билетіне жауап береді. Сұхбаттасу ЖОО қабылдау емтиханының алдында өткізіледі.

2. Түсу емтиханын өткізу тәртібі.

1. D084 - «География» білім беру бағдарламалары тобына докторантураға түсушілер проблемалық / тақырыптық эссе жазады. Эссе көлемі – 250-300 сөзден кем болмауы керек.

2. Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады.

Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға дайындалуға арналған тақырыптар.

«География ғылымының тарихы мен әдістемесі» пәні

Экономикалық, әлеуметтік және саяси география. Өзгеретін географиялық парадигмалар және олардың экономикалық және әлеуметтік географиядағы көрінісі. Географиялық ғылыми мектептер. Экономикалық-географиялық ғылымдағы салалық және аймақтық тәсілдер. Француз адам географиясы мектебі. «Радикалды география», «мінез-құлық географиясы». «Гуманистік географияның» негізгі бағыттары. Экономикалық, әлеуметтік және саяси географиядағы дифференциация. Жетекші елдердің дамудың постиндустриалды кезеңіне өтуімен байланысты өзгерістердің жіктелуі. Қазіргі географиялық ғылымның салалары: геоэкономика, геодемография, гео-урбанистика, неогеография және геосаясат.

«Табиғи-экономикалық жүйелердің жағдайын болжау» пәні

Экономиканың негізгі салаларының географиясы. Географиялық аймақтандыру. Ғылыми-техникалық революцияның әсерінен экономиканы аумақтық ұйымдастырудағы ауысулар. Табиғи ресурстар әлеуетінің тұжырымдамасы және оның табиғи ресурстарды тиімді пайдалану және қоршаған ортаны қорғауға экономикалық, әлеуметтік, экологиялық және мәдени бағасы. Табиғаттағы антропогендік және техногендік өзгерістердің әлеуметтік-экономикалық процестерге әсері. Экономикалық-географиялық аудандастыру туралы түсінік. Аймақтық жоспарлау мен аумақтық жобалауды әзірлеу және жүзеге асыру үшін қолданбалы экономикалық-географиялық зерттеулер теориясы. Әлемдік экономикалық қатынастардың түрлері. Ауыл шаруашылығының түрлері және агроөнеркәсіптік кешеннің территориялық жүйелері. Ауылшаруашылық аудандастыру. Өнеркәсіптің аумақтық жүйелерінің жіктелуі. Өр түрлі типтегі өнеркәсіптік кәсіпорындарды экономикалық-географиялық зерттеудің әдістемелік схемалары. Өнеркәсіптік, көлік және басқа аумақтық жүйелер.

«Қазақстан Республикасы халқының және еңбек ресурстарының географиясы» пәні

Қазақстан Республикасындағы қазіргі демографиялық процестер. Демографиялық жағдай. Қазақстандағы халықтың көші-қоны. Қазақстан Республикасындағы экологиялық және демографиялық мәселелерді саралау. Қазақстан Республикасының аумағында халықтың таралуы және халықтың дәрежесі. Халық құрылымының көрсеткіштерін есептеу. Популяцияны жынысы мен жасына қарай жіктеу. Халық саны көрсеткіштерін есептеу. Урбанизация деңгейі және қалалық елді мекендер желісінің дамуы. Ауылдық елді мекендердің географиясы.

«Географиялық ғылыми зерттеулердің геоақпараттық технологиялары» пәні

Геоақпараттық жүйелерді экономикалық, әлеуметтік және саяси географияда қолдану. Экономика, география, демография, картография және геоинформатика қиылысында типтік экономикалық-географиялық мәселелерді шешу. Математикалық әдіс, картографиялық әдіс, визуалды әдіс пен географиялық зерттеулердегі анкеталық зерттеу әдісінің ұқсастықтары мен айырмашылықтары. «Картографиялық модельдеу». Қашықтықтан зондтау және геожүйені модельдеудегі ГАЖ технологиялары. Геожүйелерді кеңістіктік модельдеудегі ГАЖ технологиялары. Жерді қашықтықтан зондтау құралдары. Кеңістіктік мәліметтер базасы және жердің сандық модельдері

3. Пайдаланылган әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. География мирового хозяйства. Учебник. Отв. ред. Н.С.Мироненко. - М.: Изд-во "Трэвл Медиа Интернэшл", 2012. -352 с.
2. География населения и социальная география / Вопросы географии. Сб. 135. Отв. ред. А. И. Алексеев, А. А. Ткаченко. М.: Издательский дом «Кодекс», 2013. –552 с.
3. Доманьски Р. Экономическая география: динамический аспект. Пер. с пол. – М.: Новый хронограф, 2010. –376 с.)
4. Географическое положение и территориальные структуры: памяти И. М. Маергойза [сост.: П. М. Полян, А. И. Трейвиш]. – М.: Новый хронограф, 2012. –896 с.
5. География мирового развития. Вып. 1. Сб. научн. статей. Под ред. Л.М.Синцера. – М.: Ин-т географии РАН, 2009. –606 с.
6. География мирового развития. Вып. 2. Сб. научных статей. Под ред. Л.М.Синцера. – М.: Тов-во научных изданий КМК, 2010. – 496 с
7. Анохин А.А., Житин Д.В. География населения с основами демографии. Учебник. – М.: Юрайт, 2019. –203 с.,
8. Нюсупова Г.Н., Токбергенова А.А., Ақтымбаева А.С. и др. «Территориальная дифференциация качества жизни населения в регионах Республики Казахстан. Учебное пособие. Часть 2.», А: 2020 – 167
9. Введение в геоинформационные системы: Учебное пособие / Я.Ю. Блиновская, Д.С. Задоя. - М.: Форум: НИЦ Инфра-М, 2013. - 112 с. Трофимов А. М., Игонин Е. И.
10. Концептуальные основы моделирования в географии (Развитие основных идей и путей математизации и формализации в географии). Казань: Изд-во «Матбугат йорты», 2001. 340 с.

Қосымша:

1. Burghardt, D., Duchêne, C. & Mackaness, W. eds., 2014. Abstracting Geographic Information in a Data Rich World: Methodologies and Applications of Map Generalisation, Berlin Heidelberg: Springer International Publishing, 407 p. DOI: 10.1007/978-3-319-00203-3,
2. Kimerling J.A., Buckley A.R., Muehrcke P.C., Muehrcke J.O. Map Use: Reading Analysis, Interpretation 8th edition. Esri Press, 2016, 670 p
3. Сладкопеев С.А. Землеведение и природопользование: учебное пособие для вузов. – М., 2005. – 357с.
4. Исаченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. – М.:Высшая школа, 1991.
5. Хван, Т.А. Экология. Основы рационального природопользования: учеб. пособие / Т. А. Хван, М. В. Шинкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - Москва: Юрайт, 2013. - 319 с.
6. Шабалова, В.И. Основы природопользования: учеб. пособие / В. И. Шабалова; Калинингр. гос. техн. ун-т. - Калининград: КГТУ, 2015. - 93 с
7. Клицунова, Н.К., Решетникова, А.Н., Федорцова, Т.А. Методы географических исследований // Н.К. Клицунова, А.Н. Решетникова, Т.А. Федорцова / БГУ: Мн., 2005. – 124 с.
8. География населения и социальная география / Вопросы географии. Сб. 135. Отв. ред. А. И. Алексеев, А. А. Ткаченко. М.: Издательский дом «Кодекс», 2013. –552 с.
9. Доманьски Р. Экономическая география: динамический аспект. Пер. с пол. – М.: Новый хронограф, 2010. –376 с